

MOSTY

Královéhradecké diecéze

CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ

ročník 9/ číslo 3/ září 2025

Překonávat samotu tížilo nejvíc, rozhovor 6

Návod pro umění žít? 8

Když Bůh nikomu nechybí 10

3

KRÁLOVÉHRADECKÁ DIECÉZE
Církve československé husitské

Když Bůh nikomu nechybí

„Dlouhou dobu vládlo v křesťanském světě přesvědčení, že lidé jsou vlastně „nevyléčitelně věřící“ a v určitém okamžiku se jistě budou ptát na Boha. Na tomto nezpochybnitelném předpokladu byla mnohdy postavena i teologie a pastorační práce.“

Toto je jedna z mnoha vět, prostřednictvím kterých německý katolický kněz a teolog rozmetává naše iluze o možné „restauraci“ starého dobrého tradičního křesťanství. Löffeld tak nečiní ze zlé vůle, z nedostatku osobní víry ani z touhy ohromit čtenáře. Löffeld je jako neúprosný operatér, který nekompromisně vyjme nádor, vyčistí celé ložisko kolem něj, aby pacientovi, který je přesvědčen, že se plně uzdravil, sdělil, že těžká operace pouze oddálila neúprosně se blížící smrt. Löffeld ví to, co někteří bystří před ním dávno odhalili. „Končí doba velkých příběhů. Život je epizodický, čímž občas dává smysl a což může být i zábavné.“ A není k němu třeba přijmout transcendenci jako nezbytný předpoklad onoho „meaning of life“ (smyslu života). Lidé už nechodí na bohoslužby nikoliv z důvodu nenávisti k církvi, ztrátě víry, z důvodu odporu k náboženství, jen mají prostě na práci něco jiného. To, co jim dává smysl. Víru totiž tito lidé už ani nepostrádají. Církev, jako tradiční záštita a garant „Pravdy“ se stala postradatelnou. „Pravdu“ nahradily „pravdy“. Je to špatně? Ne, není, protože ani církev nikdy nebyla garantem „Pravdy“, jen vykladačkou života a smrti jednoho pravdivého člověka, Ježíše z Nazareta.

Tradiční „stavovské“ pojetí církve („už babička tam chodila, tak já chodím do kostela taky“) se rozpustilo v sekularizaci. V samotné církvi zachvácené nervozitou (a sekularizací), nahradila horečná aktivita (schůze, zasedání, různá církevní grémia) hluboký duchovní prožitek. A místo respektu vůči totálně a naprosto proměněné době, se objevilo „hledání viníků“ (blaming). Vinen je vždy „ten druhý“ – buď uvnitř církve (v případě ČČSH např. „kryptokatolíci“, pozn. MCh) nebo vně. Nedostatek vnitřní sebejistoty najednou pomáhá najít nepřítele, který se zrodil v sekularizaci. Je jím moderní člověk, který odmítá augustinovskou představu o univerzálním dědičném hříchu, který místo klečení v kostele, chodí do fitness centra, místo studia katechismu se zabývá dietetikou a místo hloubání v Písmu svatém jej fascinuje styling. Člověk už nehledá spasení od toho „nahore“, ale definuje se sám jako „bůh“; nepotřebuje metafyzické leše-

ní, neboť se hodlá „vykoupit“ sám a už na tomto světě. „Církevníci“, lidé stále ještě oddaní ideji spasení v církvi, jsou najednou překvapeni, že ani skvěle odvedená práce duchovního či laika (svatba, pohřeb, křtiny, tábory) nepřitáhnou lidi do kostela. Ani „superkázání“, dokonce ani ochota podobat se světu, vystupovat civilně, žoviálně, připodobnit se „sekularizovanému“ člověku, nefungují. Rituály se zdají být vyprázdněné, lidé nerozumí církevnímu jazykovému kódu. Kostely vymírají, lidé se nehrnou.

Löffeld používá termín „apateisté, apateismus“, termín, který nepřekvapí ty, kteří o své víře i o stavu společnosti přemýšlí, neboť ve světě „nevěřících“ skutečně žijí. Už dávno neplatí, že lidé, když už nic jiného, jsou alespoň „něcisty“, tedy těmi, kteří věří, že „něco nad námi je“. Ne, jsou „apateisty“, tedy lidmi naprosto a bezvýhradně lhostejnými k otázkám víry. Necítí k nim ani lásku, ani nenávist, prostě jsou jim lhostejné.

Löffeldova kniha nemůže být zdárně „převyprávěna“, musí být čtena. Prožita. Ti, kteří v církvích stále krmí druhé idejemi o tom, jak to „bylo kdysi krásné a velké“, nebo dokonce slibují, že to takové bude, tuto knihu do konce asi nedočtou. Jedni proto, že by je zbavila nikoliv víry, ale své vlastní iluze o tom, že věří. Druzí proto, že – třebaže s vlastní vírou jsou na štíru, pochopili, jak je může „lakování na růžovou“ udržet v jejich pozicích a ve stále hůře obhajitelné iluzi, že mají ještě nějakou moc, že vůbec někoho zajímají. Ne, Löffeldova kniha není čtením pro každého, třebaže, jak se domnívám, měla by být téměř povinnou četbou pro moderní-

ho křesťana, zejména pak duchovního. Bez ohledu na denominaci, v které slouží. Můžeme si jen přát a doufat, že se naplní i to optimistické v Loffeldově knize, které je vyjádřeno stručně: „Tím, kdo vypráví, už nebude jen církev, vždyť Duch „vane, kam chce“. Bude to „dobré tam, kde budeme zažívat Boha, kde se o něm bude vyprávět jako o tom, který osvobozuje a činí život bohatým v oblastech, kde nám okolní svět nic nenabízí nebo kde nám něco schází.“ Nutno podotknout s Loffeldem, že k tomu musí církev projít „seberelativizací“ a přestat si hrát na uraženou primadonu, která si nechce přiznat, že čas její světské slávy dávno vypršel.

MARTIN CHADIMA

Jan Loffeld: *Když Bůh nikomu nechybí – Úvahy o náboženské lhostejnosti, Portál 2025*

DOPORUČUJEME DALŠÍ KNIHY, FILMY:

Judaismus a politika v Izraeli, Marek Čejka

Kdo je můj bližní? Tím Noble, Prokop Brož, Kamila Veverková, Jiří Mrázek, Alois Křišťan

Perfekt Days, film

KRÁLOVÉHRADECKÁ DIECÉZE V TOMTO ROCE VYDÁVÁ

Pavel Pechanec je skvělým pozorovatelem života. Vší-má si společnosti jako celku, zákonitostí života, duchovní cesty, ale také detailů a zázraků kolem nás, na které jsme již mnozí rezignovali. Potvrzuje to i aktuální Pavlova knížka s názvem „Na život nejsme sami“.

Když jsem si v ní poprvé četl, vzpomněl jsem si na G. K. Chestertona a jeho Ohromné maličkosti. Bratr Pavel podobně jako Chesterton zkoumá život ze všech stran a dává si záležet na maličkostech. Hledá pointu v každodennosti. Nechává se nadchnout běžnými situacemi, které ale v sobě vždy skrývají mnohem víc. Tím jemně nasvěcuje tajemství bytí a největšího zázraku jménem život.

Bratr Pavel své zamyšlení prokládá biblickými citacemi ze Starého i Nového zákona. Nečekejte však žádné „tvrdé“ exegeze. Jeho styl je vypravěčský a propojený s životem samotným. Čtenatel tak může biblické myšlenky a jejich platnost objevovat nanovo, v kontextu dnešní doby. Nechtěným zlozvykem mnoha duchovních bývá to, že se ve výkladu Písma omezují na samotné Písmo, variace jeho dalších citací a na historické konotace. Duchovní, kteří se od těchto zacyklených smyček dokážou oprostit a z myšlenky Ježíše nebo jiné biblické postavy rozvinou příběh, jsou vzácní. Přinášejí čtenateli nebo posluchači sondu do jeho vlastní duše a důležité prohloubení spirituálního hledání. Bratr Pavel patří do této druhé kategorie. Jeho slova naší obrazotvornost neumrtvují, ale oživují. Jeho jazyk není moralizátorský, ale shovívavý k lidským chybám a k selhání. Jeho texty jsou prostoupeny lidskostí a poetikou. Tento moment bych zvlášť vyzdvihl, protože svět je přesyten kritikou, rivalitou a podprahovou agresivitou ať už v politice, v médiích, nebo v prostředí samotných církví. Duchovních, kteří v Ježíšově duchu nikoho nesoudí, po-

zvednou vás, pohladí a obejmou, je málo. Díky Bohu za ně. „Na život nejsme sami“ je útlá knížka plná velkých věcí. Její obsahová stránka a hezká grafika ji předurčují k použití jako dárku pro kohokoliv. Vejde se do kapsy, nezatíží a přinese radost každému. „Na život nejsme sami“ je krátké poselství o naději. Je dobrou zprávou, že život má vyšší smysl a Boží milost je nám vždy nablízku.

JURAJ JORDÁN DOVALA

Básnická sbírka VRÁSNĚNÍ

Po dvou letech opět připravujeme básnickou sbírku Miroslavu Vránovi, tentokrát nese název „Vrásnění“. Útlá knížka podobná své mladší předchůdkyni, je opět brožovaná, celobarevná, s ilustracemi Marty Hoškové.

Stolní kalendář 2026

Ať se nám to líbí nebo ne, podzim se hlásí a s ním konec roku. Stejně jako v minulých letech i letos pro příští rok naše diecéze vydává stolní celobarevný kalendář s liturgickým kalendářem – biblickými texty na neděle a na významné dny liturgického roku. Cena 70 Kč, kalendář k dostání u svého duchovního nebo v kanceláři Královéhradecké diecéze v Hradci Králové nebo na dieceze.hradec@ccsh.cz.

